

Perashat Lej Lejá 5783

Marcos y Lety Amiga

Velas: 5:43 pm
Fin Shabat 1: 6:35 pm - R”T: 7:08 pm
Fin Shabat 2: 6:46 pm - R”T: 7:14 pm

Maasé Bet Din

Rab Moshe Moussan
חבר בה"ד אמת ומשפט

Maasé Sheaya'

Leyes que reciben los socios como "cuidadores"

Caso: Abraham y Jacobo son socios en un negocio de telas, hace unos días recibieron una gran cantidad de mercancía, normalmente siempre quedan entre ellos al recibir la mercancía como se van a dividir el cuidado de ella, en esta ocasión no acordaron nada y para no descuidar la mercancía Jacobo decide cuidar la mercancía él mismo y mientras cuidaba se quedó dormido y le robaron la mercancía.

Al día siguiente Abraham le reclama a Jacobo por haber descuidado la mercancía provocando una pérdida grande en la sociedad y le exige que le pague su parte porcentual en la mercancía robada. Por otro lado Jacobo se excusa "nunca quedamos que yo iba a cuidar la mercancía, yo por bueno decidí cuidarla de mientras, pero no me comprometí como Shomer para pagar la pérdida".

Pregunta: ¿Está obligando Jacobo a pagarle a Abraham su parte de la sociedad? ¿cuál es el Din de un socio que sin acordar nada decide cuidar la mercancía en sociedad por su propia cuenta?

Respuesta: En primera instancia hay que analizar la definición exacta de cada uno de los socios al momento de cuidar la mercancía de la sociedad, y así dictaminar la responsabilidad que le corresponde.

La Guemará (ב"ב מב:) menciona en nombre de Shmuel "los socios reciben el Din de Shomer Sajar al momento de cuidar la mercancía de la sociedad", y así mismo escribió el Shuljan Aruj (ח"י הרי"מ קע"ז סעי' ה') "Los socios son considerados como Shomer Sajar, por lo tanto, si le robaron o se le perdió a alguno de los socios la mercancía de la sociedad está obligado a pagar". Pero el Ram"á aumentó "todo esto es únicamente en el caso que acordaron de un principio que él iba a cuidar la mercancía, sin embargo en el caso que uno de ellos por su cuenta empezó a cuidar la mercancía sin haber acordado con su socio antes, es considerado únicamente Shomer Jinam (הגהות אלפסי, שלטי"ג)".

Siendo que el Shuljan Aruj no mencionó que es necesario que tienen que acordar que lo van a cuidar se entiende que él sostiene que siempre el Din es que son Shomer Sajar ya que es obvio que si uno lo cuida primero luego lo cuidará su compañero y no es necesario acordarlo de antemano.

Por otro lado el Sha"j (שם סי"ק ט"ז) discute y opina que en ese caso el socio no recibe ningún cuidado sobre la mercancía y no se considera ni siquiera Shomer Jinam ya que no acordaron de un principio (בשם התוס' והרא"ש) (ועוד כמה ראשונים).

Por lo tanto en nuestro caso ya que Jacobo por su propia cuenta empezó a cuidar la mercancía sin antes haber acordado con Abraham, y la descuidó de manera que es considerado Peshiá (negligencia), tanto según el Shuljan Aruj que es Shomer Sajar y tanto según el Ram"á se considera Shomer Jinam y está obligado a pagar ya que fue Peshiá, pero según el Sha"j está exento de pagar. Sin embargo, el Pitjé Teshubá menciona que el Jatam Sofer sostiene que la Halajá es como el Ram"á y también aumenta el Jajam Sofer que en este caso Jacobo no puede decir Kim Lí (me parece) como el Sha"j.

Halajá: Debido a la discusión mencionada, para los Sefaradim siempre los socios son Shomer Sajar como escribió el Shuljan Aruj y Jacobo está obligado a pagar, y para los Ashkenazim, a pesar de la discusión el Pitjé Teshubá dictaminó que la Halajá es como el Ram"á, por lo tanto Jacobo es considerado Shomer Jinam, y tendrá que pagar en Peshiá.

Halajá Lemaasé

Pregunta: La verdad es que no tengo tiempo para leer el Shenaim Mikrá y el Targum más que en el momento de la lectura de la Torá en Shabat ya que en lo que el Baäl Koré lee yo completo el Targum y lo demás ¿se puede?

Respuesta: El Shuljan Aruj (- רפ"ה סעי' ה' -) א"ח"ה רפ"ה סעי' ה' ב' (וקמ"ו סעי' ב') escribe "Está permitido leer Shenaim Mikrá con el Targum a la hora de la lectura de la Torá".

El Mishna Berurá (קמ"ו ס"ק י"א) explicó el motivo del Heter, "Ya que finalmente está leyendo algo parecido acorde lo que está leyendo el Baäl Koré".

Aún así especificó el Mishná Berurá que la

persona tiene que leerlo en voz baja para no distraer a los demás oyentes.

Sin Embargo, aclaró el Biur Halajá que todo esto es en el caso que hay fuera de él 10 personas que están escuchando el Baäl Koré y poniendo atención a la Keriá (שם ד"ה ולקרא, דלא כמג"א).

Aun así escribió el Shuljan Aruj (סוף הסעיף) (שם סוף הסעיף) "Lo ideal es que toda persona escuche y ponga atención a la hora de la Keriá".

Por lo tanto, Lejatejilá a la hora de la Keriá hay que escuchar y poner atención a la Keriá, de no ser así, puede leer Shenaim Mikrá y el Targum durante la lectura (ילקו"י רפ"ה אות י"ז).

La señal de los Tefilín

Tenía 14 años y estudiaba en una escuela "judía light", por así decirlo. Un día empezó a circular la noticia de que estaba por venir a visitar nuestra ciudad el "Admur de Kalev". Yo no tenía mucho que hacer, así que decidí ir a verlo sin saber de que se trataba.

Llegué al lugar, me sentaron en un cuarto y llené un formulario con mi nombre, apellidos, teléfono y otros datos generales. Luego de unos minutos pasé al cuarto donde estaba el Admur, tenía una especie de capa azul y una barba larga blanca.

Apenas me senté a su lado me agarró bien fuerte las mejillas y me dijo "eres una buena persona". Me miró fijo unos segundos y me dijo: "prométeme que te vas a poner Tefilín". La verdad es que, hasta ese día, me los había puesto solo el día de mi Bar Mitzvá. No tenía idea de que estaba obligado a ponérmelos de por vida.

Me miraba fijamente y me tenía inmobilizado, tanto físicamente como espiritualmente, no me dejó otra opción que contestarle: "sí". Terminando la entrevista me olvidé de todo, hasta de mi promesa, como si no hubiese pasado nada. Mi vida siguió como la de cualquier joven judío que se crió en un ambiente y en una familia secular.

Un tiempo después, mi hermano, asistió a un seminario y cuando volvió, de un día para el otro, cambió gran parte de la cocina, etc. Un día estábamos en la cocina con mi hermano, y comenzó a hablarme sobre la importancia de ponerse Tefilín. Cuando ya me estaba cansando, le dije en tono de burla: "Si Hashem quiere que realmente me ponga Tefilín, entonces que me mande una señal clara y me los voy a poner".

Al cabo de unos minutos sonó el teléfono y mi mamá contesto, "es para ti", me dijo. Tomé el teléfono y una persona me preguntó: "¿hace seis años estuviste con el Admur de Kalev?". "Sí, ¿Por qué?" le respondí. No entendía qué quería de mí después de tantos años. Y me dijo: "Sólo te llamaba porque el Admur quiere saber si cumpliste tu promesa de ponerte los Tefilín".

Casi me desmayé. Después de tantos años de mi promesa de ponerme los Tefilín, justo en el momento que pedí que H' me mandara una señal, de "casualidad", recibí esa llamada.

La verdad es que, después de ese momento tan fuerte que viví, me compré unos Tefilín que me pongo hasta el día de hoy. Eso me llevó también a empezar a estudiar, hoy estoy en una Yeshivá en Israel. BH pude entender la señal y no ver las cosas como una mera casualidad.

הערות וחיזושים בפרשת השבוע

(יב, ה) ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בהרן.

תמוה, יש טעם לכתוב שאברהם לקח אתו את שרה ואת לוט, וכן את הנפש אשר עשו בהרן כדי שלא יחזרו לסורם. ברם מה הטעם לכתוב שנטלו את רכושם אשר רכשו, מה המטרה בזה, הרי זה פשוט שנטלו את רכושם ומה חשיבות להדגיש את זה.

י"ל שחלק מהניסיון של אברהם היה ללכת לארץ כנען אבל באופן שיהיה לו אפשרות להחזיק מעמד שם. ואם כן אם ילך ללא רכוש יתאקלם, כי במקום חדש מאד קשה להתישב טוב במקום ללא אמצעים. ולכן הפסוק מדגיש שאברהם תכנן שהציאה לארץ כנען תהיה בהצלחה ועל כן יש ליקח את הרכוש כדי שיתישב טוב, ואין לילך שם ללא השגחה, כי אז לא יוכל לעמוד בניסיון. כי צריך את ההשתדלות הנחוצה. לכן התורה הדגישה את החלק הזה.

(יב, טז) ולאברהם היטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וחמרים ועבדים ושפחות ואתנת וגמלים.

הרמב"ן כתב שלהלן כתוב ויצו עליו פרעה אנשים ושלוחו אתו ואת אשתו ואת כל אשר לו. להודיע שלא גזלו ממנו דבר מכל המתנות הגדולות שנתנו לו עבור שרה שתהיה למלך ולא אמרו רמינו ומתנה בטעות היא, וזה מעשה נס, ותמורה מדוע אברהם לא החזירם מעצמו, הלא הם טעו בנתינתם של המתנות, כי לבסוף שרה חזרה לאברהם. ובאופן כזה לא היו נותנים. ואם כן אברהם היה צריך להחזיר.

ו"י"ל, כיון שהם לא ביקשו להחזיר היתה רשות לאברהם ליטלם, כי הם לא ביקשו. מצד שני אברהם היה זקוק למתנות הללו כדי לשלם את ההקפות שנטל מהמקומות הלגיו של שנטל מהם בהליכתו. ואע"פ שאברהם מצד לפנים משורת הדין היה לו להחזיר לפרעה מכל מקום אין לנהוג לפנים משורת הדין על חשבון אחרים.

בזה מובן מדוע אברהם נטל מפרעה את המתנות ואילו במלך סדום לא הסכים ליטול. שרע זה אברהם היה זקוק במתנות שלא כן בזמן המאורע של סדום לא היה זקוק כי היה לו ממון רב, ולא היה טעם לקבל ממלך סדום אני העשרתי את אברהם ואילו מלך מצרים לא יאמר את זה. ומעיקר און להתחסד על חשבון אחרים.

(יב, יג) אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך.

תמהו העולם, האם כדי שיתקיים למען ייטב לי בעבורך כמו שפירש רש"י יתנו לי מתנות, זוהי סיבה ששרה תסכן את עצמה לומר שהיא אחותי, וכך יתכן שפרעה יקח אותה, אפילו אם היה חשש כפי שהוא אמר שיהרגו אותו גם כן לא מסכנים את אשתו. מה פירוש הדבר התמוה הזה.

ויש לומר, אברהם הכיר את המצב לאשורו הוא ידע שאם לא יהרגו אותו מיד יש חשש סביר שיקחו את שרה לבית פרעה. ברם אין שום חשש ששרה תוקח לאשה, כיון שבורא עולם יציל אותה מעברה זו כפי שאירע במציאות. ולמעשה התוצאה תהיה שפרעה יתן מתנת יקרות ואברהם ינצל זאת להחזיר את חובותיו ולקדש שם שמים ברבים, כפי שכל זה התקיים. על כן למעשה בפסוק זה אברהם קרא את המציאות את המצב לאשורו, כי הוא היה חכם הרואה את הגלגל, ואילו היה חושש אברהם שהצפיית שלו לא יתקיים הוא היה חוזר ממצרים, הוא לא היה נכנס לצרה איומה הזאת. ולפי התחזית שלו אם צדק במה שאמר ובמה שעשה.

(יב, יג) אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך.

רש"י פירש, למען ייטב לי בעבורך, יתנו לי מתנות. ולהלן כתוב בפסוק ט"ו ולאברהם היטיב בעבורה, ויהי לו צאן ובקר וחמרים ועבדים ושפחות ואתנת וגמלים. מ"א כיון שאמר מלך סדום (י"ד, כא) הציע לאברהם תן לי הנפש והרכוש כך לך, אברהם נשבע שלא יטול לעצמו מחוט ועד סרוך נעל, כדי שלא יאמר אני העשרתי את אברהם. מה הטעם שמפרעה

הוא קיבל ואפילו רצה בזה ואילו ממלך סדום הוא לא הסכים. ויש לומר שמלך סדום הדגיש את החשיבות של הרכוש, כפי שאמר לו והרכש כך לך. היה חשש סביר שיאמר אני העשרתי את אברהם. ברם פרעה לא הוכיח שום סימן שהוא מחשיב ומעריך את המתנות, אלא נתן אותם בדרך של מלכות שכאשר נושאים אשה הם מטייבים לאותה משפחה, לא היה שום חשש שפרעה יאמר אני העשרתי את אברהם. וראיה לדבר שפרעה לאחר שנודע לו ששרה היא אשתו של אברהם לא ביקש את

הכסף בחזרה, אלא אמר לו הנה אשתך כך ולך. ואברהם הכיר את ההשקפה של פרעה שלא נתן חשיבות למתנות ולא היה בזה חשש של חילול השם שאברהם זקוק למתנות שלו. לאברהם היתה מעלה גדולה להכיר את טוב את פנימויות האדם ולהכיר את התכונות והשאיפות שלו. ותו יש לומר שלאחר שנגמר המבול היה משמשים המאורות ולתקופה הזאת היה נחוץ הצטרף כדי להכיר בין יום ובין לילה ולגם להאיר את התיבה. ויש לומר עוד, שמלבד שהחלון נעשה לאחר המבול ששימשו המאורות וגם כדי לשלוח את היונה ואת העורב כפי שכתוב פרק ח' פסוק ו'.

(י"ג, ז) ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רועה מקנה לוט.

ואחריו כן בפסוק ח', ויאמר אברם אל לוט, אל נא תהי מריבה ביני ובינך. ותמוה הלא המריבה היתה בין הרועים, ואברהם מדבר על מריבה ביני לביני לוט. שהלא היתה מעולם. ויש לומר שידע אברהם את מה שכתוב בסנה' (י) אמר ר"ה האי תיגרא דמאי לצונרא בדקא דמאי, כיון דרות רות, שפירשו שכאשר הנגר גדל ויוצא לרשות שעל אנפיו כעין צינורות קטנים, אם אינו תומכו מיד הולך ומרחיב ושוב אינו יכול לסותמו והמריבה היא דומה לזה, אם אינם משקיטים את המריבה בתחילה המריבה מתפשטת ואין יכולים לסותמו. כיון שהרועים כבר התחילו בריב ולא באו לעצמם השווה החשש שהמריבה תתפשט עד בין אברהם ולוט. לכן אברהם הקדים רפואה למכה והציע הפרדה גמורה ביניהם. והפתרון לזה הוא או הפרדה או העצה של הגמ' סנה' (י) טובי דשמע ואדיש חלפיה בישתא מאה. פי' אשרי מי ששומע חרפתו ושותק ואדיש, ושתיקה זאת מאה רעות שהיו עלולות לבא על ידי התגר חולפים מעליו ונעלמים. התנאי של דבר זה לא סגי בשתיקה אלא בעינין להיות אדיש, שפי' שאין חשים מהעלבון, אין זה משפיע על רגשותיהם, ואין זה נספג בתודעה שלו, אלא חולף מעל הכרתו, ולא מעורר שום תשומת לב.

אבל ידע אברהם שלא הרועים של לוט ולא לוט הם בעלי תכונות אלו, ועל כן הפטרון הוא רק להיפרד. ויש להבחין בין שומע חרפתו וסופג את החרפה היא פוגעת בו ומכבידה עליו ומצערת אותו אלא שהוא מתאפק ושותק, שאם הוא מסוג הזה לא יחלפו מעליו מאה רעות, חרף זאת שהוא שותק, כיון ששתיקה שלו יש לה גבול ועלול להגיע למצב של התפרצות כי לא יתאונן לסבול יותר. מרם אם הוא אדם שמקובל את זה באדישות אינו מתפעל כלל מהחרפה שחרפוהו כי אז אברהם רעב שהיו באות עליו היו נעלמים לפי התנהגות זאת. ולמדרגה זאת לא הגיעו רועה לוט וגם לוט.

(י"ד, יד) וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את הניכוי ילידי ביתו משנה עשר וששלש מאות וירדה עד דן.

תמהו העולם מדוע אברהם יסתכן במלחמה שבמבט ראשון נראה שהתבוסה מובטחת, כי הרי מדובר בארבעת המלכים האדירים הללו שבראשם כדרלעומר שיש אומרים שהוא נמרוד. וא"ת שהמטרה היתה להציל את לוט בן אחיו, ברם האם לוט היה ראוי להצלה שכזאת. הלא לוט לא התנהג כשורה ואברהם נאלץ להתרחק ממנו מחמת האילוף ש"א לחיות ביחד עם לוט. כיון שהמריבה היתה עלולה להתחולל ביניהם. הגם שלוט בחר לו להתישב עם אנשי סדום שהם רעים וחטאים, ודוקא הוא בחר במקום שיש קרבה להמשך אחרי עברות. והלא נאמר על לוט ויסע לוט מקדם שאמר אי אפשי לא אברם ולא באלהיו, מדוע איפה נכנס אברהם למקום סנה כפי שאמר אברהם להקבי"ה ואנכי עפר ואפר ופירש רש"י כבר הייתי ראוי להיות עפר על ידי המלכים ואפר על ידי נמרוד.

ויש לומר על פי המדרש רבא לך לך פרשה מ"ג סימן ב' אוטם אזנו

משמוע תורה דל (דמים) וכוונתו חילול השם גדול הוא, ששומע שאחיו שבו וסכנת מוות מרחפת עליו והוא לא עשה מאומה. והוא הטעם שאברהם הסתכן, והרי כל דרכו של אברהם לעשות חסד וק"וו עם קרוביו. ודו"ק, זה הפשט. ואידך זיל גמור כפי שפירש המחבר דגן.

(י"ג, כג) אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך ולא תאמר אני העשרתי את אברהם.

בגמ' (חולין פח:), אמר רבא, בשכר שאמר אברהם אבינו אם מחוט ועד שרוך נעל, זכו בניו לשתי מצוות, לחוט של תכלת ורצועה של תפילין. ע"כ. וצ"ע מדוע אברהם התנגד כל כך ליטול ממלך סדום, וגם מה בכך שיאמר אני העשרתי את אברהם.

ויש לומר, שרכוש שמקורו בגזל, או מעשה עבירה, הרי הוא מזיק לאדם. ולרכושו והשפעתו שלילית על הסובבים אותו. ולכן אברהם התנגד לקבלם. וע"כ וזה לציצית לחוט של תכלת, המוכיחה על טהרה כשמים, וכסא הכבוד. ורצועה של תפילין שהם הסמל של טהרה וגוף נקי. והיא המשפיעה קדושה על המניח אותם. ועל כן נקרא שם השם עליך, וזה השכר של סירוב אברהם ליטול רכושם.

(ט"ז, ה) ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך אנכי נתתי שפחתי בחיךק ותרא כי הרתה ואקל בעיניך ישפט ה' ביני וביניך.

הדברים תמוהים מדוע שרה הקפידה כל כך, מה בכך שהגר הקל לה בכבודה, עד כדי לבא בטענה חמסי עליך. וגם אברהם משיב לה הנה שפחתי בידך עשי לה כטוב בעיניך, והיא עניתה אותה עד שחברת מפניה. וצריך להתאמץ להסביר מדוע הקפדה הגדולה הזאת, של מי שמחויב בבריחה מהכבוד.

ו"י"ל, ששרה בקשה מאברהם שיקח את שפחתי הגר אולי אבנה ממנה, בזכות שהנסיכה צרתה בתוך ביתה. ובודאי שיש בזה סכנה, כי הבן של הגר עלול על ידי חינוכו על ידי שפחה מצרית להיות כתקלה גדולה לבנה של שרה. מדוע שרה הסכימה לזה. ונראה ששרה בתור הגבירה בבית היא תחנך את בנה של הגר והיא תהיה המשפיע על הגר ועל בנה, ואז אין בזה סיכון ליישא את הגר. ברם עתה שהגר הקילה בכבודה של שרה ממילא לא תתא מושפעת ממנה, כי אמרה הגר שאין שרה צדקת ולא זכתה להריון. ולכן שרה הקפידה מאד, כי כל התכנית נכשלה וברור שאילו אברהם היה ממיר להגר לא היתה ממשכיה בדרך זאת. לכן הקפיד מאד וגם אברהם אמר לה הנה שפחתי בידך, כדי שהגר תכיר את מקומה ואז שרה תוכל לחנך ולהיות דוגמה לבנה של הגר.

(ט"ז, יב) והוא יהיה פרא אדם ידו בכל ויד כל בו ועל פני כל אחיו ישכן.

המלאך בישר להגר בשורה מחרידה, שהבן הנולד לה יהיה פרא אדם, ידו בכל ויד כל בו. ורש"י פירש ידו בכל ליטשים ויד כל בו הכל שונאים אותו ומתגרים בו. הדברים מדהימים הלא מוציא דיבה הוא כסיל כפי שנפסק בשו"ע שלכן יש להימנע מבשורה מצערת. איזה צורך ראה המלאך שיש לבשר לה בשורה איומה שכזאת. מה הטעם לנהוג כך כאשר המטרה העיקרית של המלאכים באופאה שלהם בהגר היתה לעודד אותה, לחזק אותה, והוא במקום לנקוט בדרך הזאת להפך בישר לה בשורה הגורמת לעצמת נפש ולצער בטרם עת.

ויש לומר, הגר הקל לה ביחסה אל שרה גבירתה, מה הגורם לכך שגבירתה הוקלה בעיניה. כיון שהיא חשדה בשרה שאין סתרה כלגויה, שאינה צדקת, שהרי לא זכתה להריון כל השנים הללו. ואילו הגר התעברה מיד. כדי להרחיק את ההשקפה הזאת על שרה אומר לה המלאך הבן שלה יהיה פרא אדם, יהיה לטשים והכל שונאים אותו ומתגרים בו כפי שפירש רש"י, ושרה לא רוצה בן כזה, לא מסכימה לבן כזה, אם כן היא כן צדקת אלא שהיא לא רוצה בן כזה. ומה שאת הגר, מעוברת זה בן כזה. אם כן את צריכה להבין שאין זה חסרון ששרה לא מתעברת בפרא אדם שכזה. על ידי זה שכנע אותה להכיר את האמת ששרה צדקת שרצוי לה לכבד אותה, ואפילו להתענות תחת ידיה. כדי להקל על הגר את ההחלטה הזאת לשוב לבית אברהם להתענות תחת ידה של שרה, הסכים המלאך לבשר את הבשורה המצערת הזאת.

DINÉ TORÁ	SERVICIOS	ASESORÍA	CONTACTANOS
Comuníquese al cel. (+52) 55 3214 4312	Contrato de renta, venta, preventiva, inversión, sociedad, testamentos, Heter Iská otros.	Consultas telefónicas, citas, pregunta.	Cel. (+52) 55 3214 4312 Email: Betdinemetumishpat@gmail.com Dirección: Moliere 128, Polanco, CDMX